

KØDETS OPSTANDELSE

HOVEDPUNTER I FOREDRAGET

- Opstandelse forstået sakramentalt
- Noget om sakramentsteologi
- De bibelske tekster om opstandelsen
- Opstandelsen og kirken
- Opstandelsens præsenteriske perspektiv
- Opstandelsens futuriske perspektiv

OPSTANDELSESTEOLOGI SOM SAKRAMENTSTEOLOGI

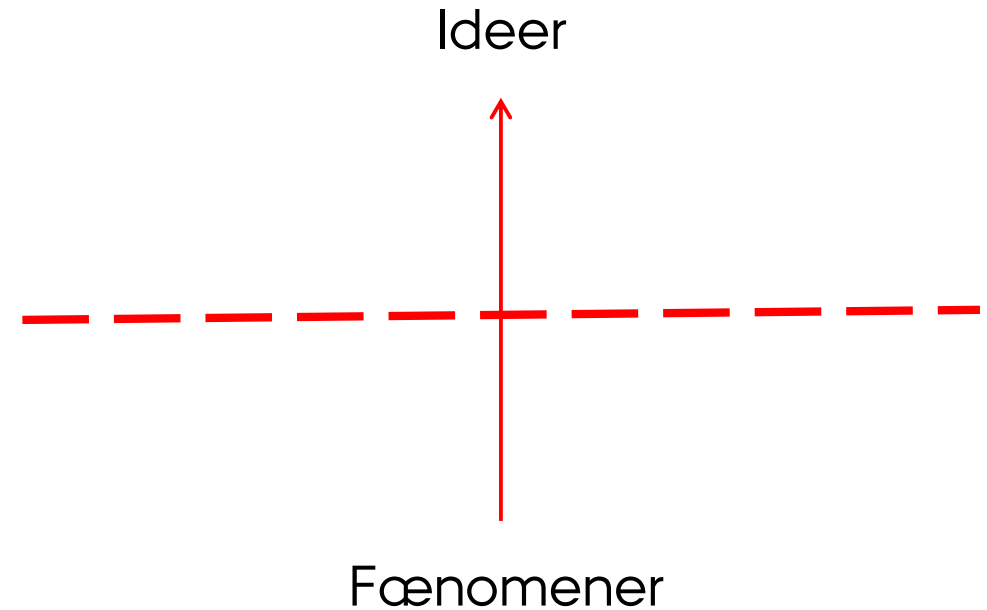
- Teologien om opstandelsen er 'kørt fast' i en diskussion mellem 'kød og knogle-teologien' og 'poesi-teologien'. Ingen af tilgangene kan begribe, hvad opstandelse er.
- 'Kød og knogle-teologien' hævder, at det er det materielle flæskekød og knoglerne, der opstår.
- 'Poesi-teologien' hævder, at opstandelse er et smukt symbol på, 'at kærligheden vinder til sidst' – hvad dét så end betyder.
- Jeg vil i det følgende argumentere for, at opstandelsen skal forstås **sakramentalt**.

MYSTERIUM

- Μυστήριόν – mysterium - sacramentum
- Et mysterium er noget hemmeligt, noget skjult, der ikke er direkte adgang til, men som kun kan begribes gennem tro, erfaring og deltagelse, og som kun kan udtrykkes i billeder og analogier.
- Μυστήριόν (mysterium) → sacramentum (Tertullian)
- Senere indsnævres betydningen til dække tegn/tegnhandlinger med en bagvedliggende betydning, der peger på centrale elementer af frelsen.
- Sakramentsteologien handler om, hvordan vi som mennesker bliver en del af mysteriet om Jesu Kristi liv, død og opstandelse.

PARTICIPATION

- Augustin: tegn (signum) og ting (res)
- Hvordan er forholdet mellem tegnet og det, som tegnet betegner? Delagtighed / participation.
- Platon: Idé og fænomen
- Participationen er reel – ikke ‘symbolsk’.
- Participationen er **allerede** begyndt, men **endnu ikke** fuldstændig.
- Verdensbilledet: Idealisme eller ikke?

DÅB – SAKRAMENTAL PARTICIPATION

- Jesu dåb: Dette **er min** elskede søn → delagtighed (Mt. 3,17)
- Menneskers dåb som død og opstandelse **med** Kristus (Rom 6,1-11):

”Eller ved I ikke, at alle vi, som er blevet døbt til Kristus Jesus, er døbt til hans død? **v4** Vi blev altså begravet **sammen med ham** ved dåben til døden, for at **også vi, sådan som Kristus** blev oprejst fra de døde ved Faderens herlighed, skal leve et nyt liv. **v5** For **er vi vokset sammen med** ham ved en død, der ligner hans, skal vi også være det ved en opstandelse, der ligner hans. **v6** Vi ved, at vort gamle menneske er blevet korsfæstet **sammen med** ham, for at det legeme, som ligger under for synden, skulle tilintetgøres, så vi ikke mere er trælle for synden; **v7** den, der er død, er jo frigjort fra synden. **v8** Men er vi døde **med Kristus**, tror vi, at vi også skal leve **med ham**”.

NADVER – SAKRAMENTAL PARTICIPATION

- Mt. 26, 26:
”Mens de spiste, tog Jesus et brød, velsignede og brød det, gav sine disciple det og sagde: »Tag det og **spis det; dette er mit legeme.**«”
- 1. Kor. 11, 23-25:
”For jeg har modtaget fra Herren og også overleveret til jer, at Herren Jesus i den nat, da han blev forrådt, tog et brød, **v24** takkede, brød det og sagde: »Dette er **mit legeme, som gives for jer**; gør dette til **ihukommelse** af mig!«”
- Joh. 15, 5:
” Jeg er vintræet, I er grenene. Den, der **bliver i mig, og jeg i ham**, han bærer megen frugt; for **skilt fra mig** kan I slet intet gøre.

SAKRAMENTSTEOLOGI

- Sakramentsteologien og brugen af sakramenterne handler om, hvordan mennesker gennem liv, død og opstandelse bliver delagtige i Kristus, bliver et med Kristus, bliver Kristi legeme.

OPSTANDELSESTEOLOGI SOM SAKRAMENTSTEOLOGI

- Kan opstandelse forstås sakramentalt som delagtighed i Kristus?
- Kan opstandelse forstås processuelt som noget, der begynder NU i menighedens fællesskab, og som fuldendes i Guds rige, hvor delagtigheden i Kristus fuldkommengøres?
- Kan vi på denne måde fastholde både et præsentsk og et futurisk aspekt i opstandelsen?
- Kan vi på denne måde fastholde tanken om en **legemlig** opstandelse, uden af dette skal forstås konkret materielt-kødeligt eller poetisk / symbolsk?

OPSTANDELSESTEKSTER

- Ez. 37; Mt. 27, 51-53; Mt. 28,8-10 er eksempler på den konkrete apokalyptiske tænkemåde.
- Her over for står sakramentale tekster: Lk. 24, 1-12; Lk. 24, 28-32; Joh. 20, 13-17; 21, 24-29; 21, 9-14.
- Paulus 1. kor. 15 læst sakramentalt?

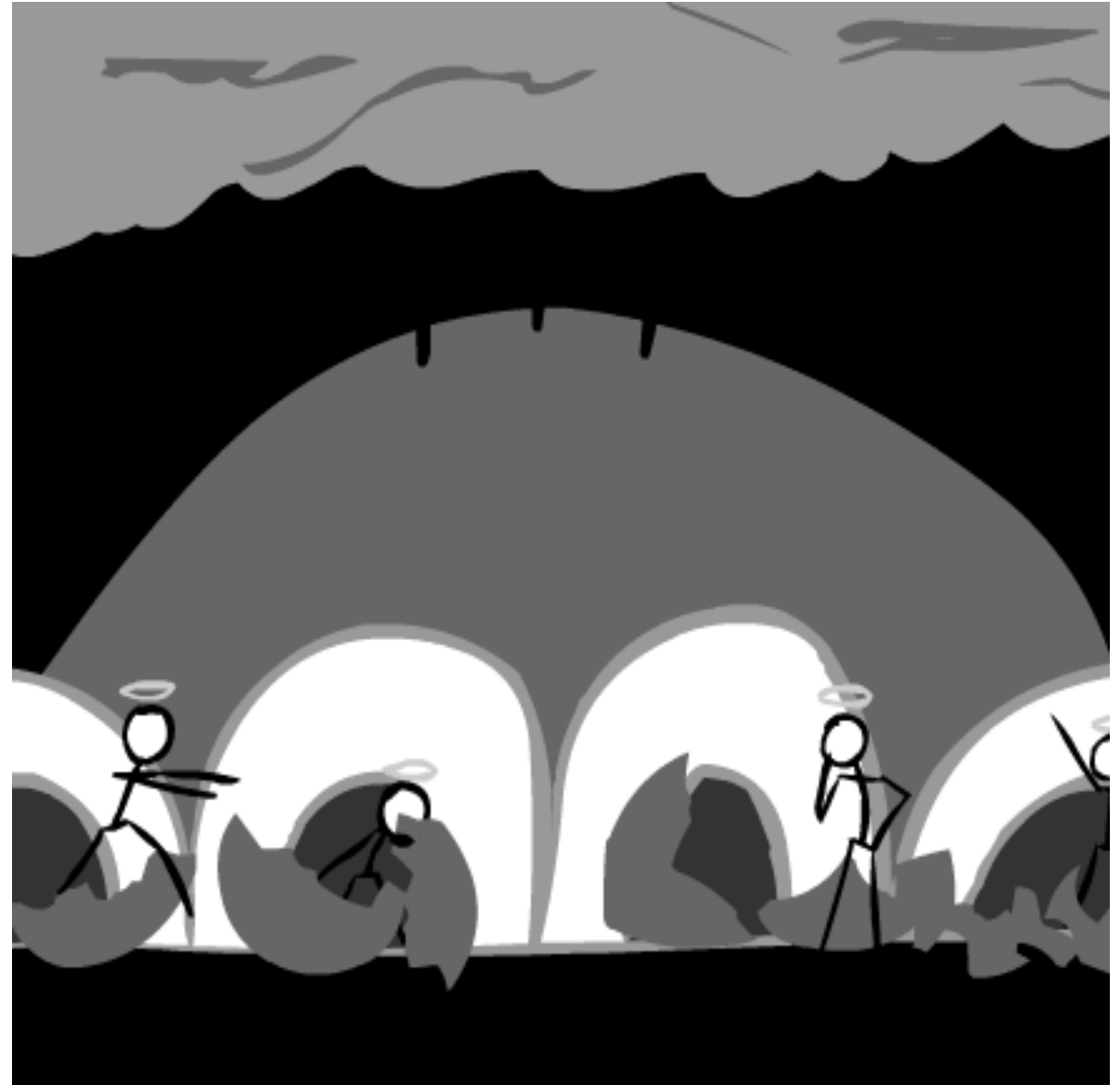
EZ. 37: DE DØDE BEN BLIVER LEVENDE

v1 Herrens hånd kom over mig, og han førte mig ved sin ånd ud og stillede mig i dalen. Den var fuld af knogler. **v2** Han ledte mig forbi dem, hele vejen rundt. De lå i store mængder ud over dalen og var helt indtørrede. **v3** Så spurgte han mig: »Menneske, kan disse ben blive levende?« og jeg svarede: »Gud Herre, det ved kun du!« **v4** Da sagde han til mig: »Du skal profetere om disse ben og sige til dem: I indtørrede ben, hør Herrens ord! **v5** Dette siger Gud Herren til disse ben: Jeg giver jer livsånde, så I bliver levende. **v6** Jeg fæster sener på jer, dækker jer med kød, trækker hud over jer og giver jer livsånde, så I bliver levende. Så skal I forstå, at jeg er Herren.«

.....

GRAVENE ÅBNES

- Mt. 27, 51-53:
”Og se, forhænget i templet flængedes i to dele, fra øverst til nederst. Og jorden skælvde, og klipperne revnede, **v52** og gravene sprang op, og mange af de hensovede helliges legemer stod op, **v53** og de gik ud af deres grave og kom efter hans opstandelse ind i den hellige by og viste sig for mange”.

MT. 28,8-10: KVINDERNE VED GRAVEN

v8 Og de skyndte sig bort fra graven med frygt og stor glæde og løb hen for at fortælle hans disciple det. **v9** Og se, Jesus kom dem i møde og hilste dem med et »God morgen!« Og de gik hen og omfavnede hans fødder og tilbad ham. **v10** Da sagde Jesus til dem: »Frygt ikke! Men gå hen og sig til mine brødre, at de skal gå til Galilæa. Der skal de se mig.«

KVINDERNE VED GRAVEN

- Lk. 24, 1-12: Kvinderne ved graven møder ikke den opstandne, men ser englene i den tomme grav.
- Joh. 20; 13-17: ”De sagde til hende: »Kvinde, hvorfor græder du?« Hun svarede: »De har flyttet min Herre, og jeg ved ikke, hvor de har lagt ham.« **v14** Da hun havde sagt det, vendte hun sig om, og hun så Jesus stå der; men hun vidste ikke, at det var Jesus. **v15** Jesus sagde til hende: »Kvinde, hvorfor græder du? Hvem leder du efter?« Hun mente, det var havemanden, og sagde til ham: »Herre, hvis det er dig, der har båret ham bort, så sig mig, hvor du har lagt ham, så jeg kan hente ham.« **v16** Jesus sagde til hende: »Maria!« Hun vendte sig om og sagde til ham på hebraisk: »Rabbuni!« – det betyder Mester. **v17** Jesus sagde til hende: »**Hold mig ikke tilbage (rør mig ikke), for jeg er endnu ikke steget op til Faderen;...**”

LK. 24,28-32: VANDRINGEN TIL EMMAUS

v28 De var næsten fremme ved den landsby, de var på vej til, og Jesus lod, som om han ville gå videre. **v29** Men de holdt ham tilbage og sagde: »Bliv hos os! Det er snart aften, og dagen er allerede gået på hæld.« Så gik han med ind for at blive hos dem. **v30** Og mens han sad til bords sammen med dem, tog han brødet, velsignede og brød det og gav dem det. **v31** Da åbnedes deres øjne, og de genkendte ham; men så blev han usynlig for dem. **v32** De sagde til hinanden: »Brændte vore hjerter ikke i os, mens han talte til os på vejen og åbnede Skrifterne for os?«

JOH. 21, 24-29: THOMAS

v24 Thomas, også kaldet Didymos, en af de tolv, havde ikke været sammen med dem, da Jesus kom. **v25** De andre disciple sagde til ham: »Vi har set Herren.« Men Thomas sagde til dem: »Hvis jeg ikke ser naglemærkerne i hans hænder og stikker min finger i naglemærkerne og stikker min hånd i hans side, tror jeg det ikke.«

v26 **Otte dage efter var hans disciple atter samlet**, og Thomas var sammen med dem. Da kom Jesus, **mens dørene var lukkede**, og stod midt iblandt dem og sagde: »**Fred være med jer!**« **v27** Derpå sagde han til Thomas: »**Ræk din finger frem, her er mine hænder, og ræk din hånd frem og stik den i min side, og vær ikke vantro, men troende.**« **v28** Thomas svarede: »Min Herre og min Gud!« **v29** Jesus sagde til ham: »Du tror, fordi du har set mig. Salige er de, som ikke har set og dog tror.«

JOH. 21, 9-14: MÅLTID MED DEN OPSTANDNE

v9 Da de kom i land, så de et bål af trækul, og på det lå der **fisk og noget brød.** **v10** Jesus sagde til dem: »Kom med nogle af de fisk, I lige har fanget.« **v11** Simon Peter gik op i båden og trak nettet på land, det var fyldt med store fisk, 153 i alt; men skønt der var så mange, revnede nettet ikke. **v12 Jesus sagde til dem: »Kom og spis!«** Ingen af disciplene turde spørge ham: »Hvem er du?« For de vidste, at det var Herren. **v13 Jesus går hen og tager brødet og giver dem det, og ligeledes fisken.** **v14** Det var nu tredje gang, Jesus åbenbarede sig for disciplene, efter at han var opstået fra de døde.

1. KOR. 15: DE DØDES OPSTANDELSE

- Kristus som førstegrøden af de opstandne:
v20 "Men nu er Kristus opstået fra de døde som førstegrøden af dem, der er sovet hen.
v21 Fordi døden kom ved et menneske, er også de dødes opstandelse kommet ved et menneske. **v22** For ligesom alle dør med Adam, skal også alle gøres levende med Kristus. **v23** Men hver til sin tid: Kristus som førstegrøden, dernæst, når han kommer, de, som hører Kristus til".
- Hvordan opstår de døde? Forskellige slags legemlighed: Forgængelige og uforgængelige legemer (42); sjælelige og åndelige legemer (44-46); jordiske og himmelske legemer (47-49). → Forvandling / transformation, men dog stadig identitet: Som hvedekorn i jorden (36-39).

1. KOR. 15: KØDETS OPSTANDELSE?

- 1. Kor. 15, 36-37: "Tåbe! Det, du sår, får ikke liv, hvis ikke det dør. **v37** Og det, du sår, er ikke den plante, der kommer op, men et nøgent korn, enten af hvede eller af en anden slags".
- 1. Kor. 15,40: "Der findes både himmelske legemer og jordiske legemer; men de himmelske har én slags glans, de jordiske en anden".
- 1. Kor. 15,50: "Men det siger jeg jer, brødre: Kød og blod kan ikke arve Guds rige, og det forgængelige arver ikke det uforgængelige".

DE BIBELSKE TEKSTER – EN KONKLUSION

- Der findes tekster, der indeholder en 'kød og knogle'-teologi om opstandelsen – men ikke mange.
- Der findes ingen tekster, der repræsenterer en 'poetisk' eller 'symbolsk' forståelse af opstandelsen i den betydning at opstandelsen ikke forstås som en konkret realitet.
- De fleste tekster forstår opstandelsen som en forvandling af den jordiske-materielle legemlighed til en fornyet 'himmelsk', 'åndelig' legemlighed.
- De fleste af disse tekster udtrykker opstandelsestanken i sakramentale vendinger, som delagtighed i en ny Kristus-virkelighed.
- På denne måde ligger opstandelsesteksterne i direkte forlængelse af NT's fortællinger om Jesu forvandlende forkyndelse og handlinger, der skabte en ny virkelighed.

NUTIDIG OPSTANDELSESFORKYNDELSE

- Opstandelsen handler om, hvordan hvert enkelt menneske gennem liv, død og opstandelse samles med alle andre individer og bliver Kristi legeme, jf. Joh. 17, 21 (at de alle må være et); 1. Kor. 15,28 (Gud bliver alt i alle).
- Jeg vil foreslå, at vi hverken taler slagtekødsagtigt eller poetisk om opstandelsen, men derimod mystisk-sakramentalt. Hvad vil det betyde?
- Det har både et nutidigt (præsentsk) perspektiv og et 'fremtidigt' (fukurisk) perspektiv.

DET PRÆSENTISKE PERSPEKTIV

- At kristne mennesker nu i menighedens fællesskab dannes som Kristi krop / Kristi opstandelseslegeme – åndeligt/spirituelt, socialt, etisk, fysisk.
- Et nutidigt ekklesiologisk perspektiv: Kirken (universelt) og menigheden (lokalt) skal defineres som opstandelsesfællesskab. Kirken som Kristi krop (åndeligt/spirituelt, socialt, etisk, fysisk).
- Spørg altid: bidrager det, som jeg/vi nu vil til at opbygge Kristi opstandelseslegeme i verden?
- Opstandelsens præsente dimension handler altså ikke **kun** om den individuelle eksistens' trosafgørelse som i pietismen og i eksistensteologien.

DET FUTURISKE PERSPEKTIV

- At Kristi opstandelseslegeme, **som allerede kendes i mystisk-sakramental skikkelse i denne verden**, er evigt.
- At kristne for evigt vil være del af dette opstandelseslegeme med en individuel identitet – ethvert lem på legemet er genkendeligt (det er den væsentlige pointe i forestillingen om kødets opstandelse).
- At Kristi opstandelseslegeme i dets fuldkommenhed vil inkludere alt og alle. Det indtræffer, når Gud bliver alt i alle.
- Dette futuriske perspektiv vil sikkert være uantageligt for nogle. I det tilfælde kan man godt fastholde opstandelsestankens præsensiske perspektiv forstået som delagtighed i Kristi legeme i menighedens fællesskab.